

МОРАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Будь-яка зміна соціально-економічних форм життя спричиняє трансформації у суспільній свідомості, в духовному житті суспільства. Суспільна свідомість змінюється повільніше базових, матеріальних основ. Характер, якість, спрямованість таких змін обумовлена змістом і динамікою економічних перетворень. Моральне «обличчя» українського суспільства сьогодні є яскравим свідченням того, як складно країна економічно перебудовується, як важко відбувається пошук шляхів подальшого розвитку держави. Суспільна свідомість зазнала суттєвих ударів і змістовних змін, які можна оцінювати як кризові для всіх складних форм суспільного життя, зокрема для моралі.

Моральна криза в українському суспільстві є продовженням і наслідком довготривалого політичного, економічного, правового, соціального експерименту щодо модернізації країни в контексті сучасних європейських вимог і тенденцій. У процесі цих перебудов суспільство стикається з кризами у різних сферах життя, які так чи інакше торкаються базових інтересів людей. Для сучасного українця кризовий стан – це не тільки стан його фінансової спроможності і матеріальних можливостей, а й стан його свідомості. В ситуації ринкової економіки, що становиться, соціальних, правових, освітніх та інших реформ, які ще не мають достатніх позитивних результатів, наслідків революцій, воєнної конфронтації, економічної нестабільності, корумпованості, зростання рівня злочинності, соціальної і правової незахищеності, значної соціальної маргіналізації тощо кардинально змінилося ставлення людини до сталих моральних орієнтирів життя.

Люди, пристосовуючись до життя в межових негативних обставинах, стають усе більш відокремленими один від одного, закритими. Залишаючись на самоті зі своїми проблемами, вони вимушені обирати такі форми дії, які є егоїстичними за своїм характером. Життя людини позбавляється перспекти-

ви, надії на позитивне майбутнє. Важливим стає день сьогоднішній з його потребами і задоволеннями. Людина концентрується на вирішенні нагальних потреб життєзабезпечення. Визначальними рисами сучасної людини стали превалювання емоційно-почуттєвого над розумовим, інфантильність, моральна байдужість до інших, до їх почуттів, потреб, нездатність до порозуміння, співчуття, взаємної допомоги, цинізм, жорстокість тощо.

Загальні моральні вимоги і норми утрачають не тільки свою актуальність, а й смислове змістовне навантаження. Основна моральна заповідь, яка передбачає поважне, прихильне ставлення і дію щодо інших людей, – позбавилося сьогодні своєї ціннісної суті – загальнолюдської орієнтації. У ставленні до іншого тепер переважає егоїстичне і прагматичне: якщо варіант дії і результат влаштовує її виконавця, то це найбільш прийнятний спосіб. Як це позначиться на іншому суб'єкті взаємодії – це справа того суб'єкта.

Трансформувалися й інші моральні заповіді й норми. Українці живуть у настільки криміналізованому середовищі, що чергова інформація про вбивства, суїциди, знущання тощо вже не бентежить душі. Навпаки, люди звикли до таких новин, із задоволенням стають учасниками телевізійних шоу, в яких детально «смакуються» подробиці різних злочинів. Тим самим культивуються найнижчі природні потреби й люди душевно черствішають, знижується межа жалю, співпереживання.

Зрада, обман, безвідповідальність на різних рівнях суспільного життя, починаючи з верхніх ешелонів влади, закінчуючи міжособистісними стосунками, стали буденним явищем. Вірність, відданість, порядність частіше викликають зневажливу посмішку і нерозуміння. Нормальним, навіть справою честі вважається мати коханку (коханця), звичайною справою є зраджувати друга, ошукувати компаньйона у бізнесі, не дотримуватися слова, не враховувати інтереси близьких, дітей, обманювати колег і друзів, красти, вбивати заради легкої здобичі. Отже, моральні норми: бути чесним, вірним, надійним, відповідальним, – також змінили свої полюси.

Поняття совісті майже зникло з лексики українців. Це складне утворення моральної свідомості, яке означає здатність особистості усвідомлювати свій суспільний обов'язок, вимагати від себе його виконання та оцінювати результати цього виконання. У такому визначенні поняття совісті сьогодні відоме переважно фахівцям. Для пересічної людини дія за совістю стала взагалі суперечити здоровому глузду, адже діяти за совістю – це діяти проти власних прагматичних інтересів. Людина майже втратила здатність жертвувати своїми потребами заради інших, а, разом із тим, і морально вчиняти за власним вольовим примусом.

Вищі моральні цінності – честь і гідність – нівелюються в контексті приватних потреб і задоволень, якщо не відповідають власній зацікавленості

в результаті. Поняття честь і гідність фігурують в юридичних законах, проте часто вузько розуміються, не розрізняються і формально виконуються.

Аналізуючи типову поведінку людей, слова, вчинки, які обираються, виявляється масова нездатність людей до морального вибору. Свобода вибору в сучасному варіанті не передбачає наявності особистих сталих моральних настанов, які визначають вибір. Вчинок частіше обумовлений конкретним приватним розрахунком чи користю, для чого придатні будь-які засоби без усвідомлення моральної відповідальності.

Сучасна історія моральності українського суспільства наповнена безліччю фактів нелюдських вчинків, жорстокої боротьби між людьми, насильства, пригноблення, корупції, брутальності тощо, яких ще не знала країна. І це скоріше є історією аморальності, в якій навіть окремі приклади власне моральних вчинків (благодійність, усиновлення, волонтерство) не завжди виявляються альтруїстичними.

Такі моральні трансформації, безумовно, не викликають оптимістичних настроїв, планів. За оцінками соціологів, філософів, соціальних експертів на цей період у сучасного суспільства немає достатніх підстав сподіватися на швидкий вихід з моральної кризи. Та ситуація, в якій знаходиться країна останні десятиліття, виявилася певним соціальним потрясінням, що спричинило руйнацію сталих моральних засад і викликало трансформації моральних ціннісних орієнтирів. Науковці, що аналізують стан моралі в нашому суспільстві, характеризують його як такий, що загрожує національній безпеці країни.

Проте не можна погодитись із тими прогнозами, в яких стверджується про тотальну моральну деградацію суспільства, руйнування моралі як такої. Адже існують об'єктивні передумови і суб'єктивні чинники функціонування моралі.

По-перше, слід зважати на об'єктивний характер існування моралі. Суспільна форма життя вимагає від людини дотримання численних суспільних норм. Життєдіяльність, взаємодія, спілкування, як способи існування людини, відбуваються через виконання таких норм. Мораль серед усієї сукупності норм є стрижневим системоутворюючим елементом. Вона створює умови для збереження колективних форм життя, цілісності суспільних відносин. Основним призначенням моралі є регуляція і стабілізація різноманітних відносин у суспільстві з гуманістичних позицій. Її норми і цінності мають відносно сталий характер, що саме і забезпечує гармонійне співіснування індивідів та функціонування суспільства. Руйнування або знищення моралі може свідчити тільки про зникнення самого суспільства.

Отже, мораль є ознакою суспільства і, разом із тим, його підґрунтям. З другого боку, мораль може змістовно змінюватися відповідно до конкретно-історичних умов розвитку суспільства. Чи можна ті моральні трансформації, які зараз відбуваються, назвати початком нових змін? Найімовірніше,

відповідь негативна. Проте критична моральна ситуація, яка визуалізувалася, – це сигнал (подальша моральна деградація загрожуватиме суспільству в цілому) і поштовх до змін у розумінні моралі і виробленні нових моральних орієнтирів.

Здебільшого за своєю суттю люди прагнуть добра, допомоги, співчуття собі та іншим. Проте зовнішня ситуація ставить їх в умови, коли вимагається прагнути користі та турбуватися про себе. Моральні настанови минулого виявляються неефективними, нераціональними. Але таких, які б задовольняли потребу дня – не вироблено. Для багатьох фізичне і психологічне навантаження перебільшує можливості духовного напруження. А здійснюватися в моралі – це велике напруження, яке вимагає, з одного боку, знань і волі кожної конкретної особистості, з другого – задовільних соціальних, ідеологічних, економічних умов існування, тобто волі, дій держави і суспільства.

Українська спільнота має величезний моральний потенціал, духовну силу й витримку, адже, незважаючи на надзвичайно складні умови існування, спроможна ще зберігати людське обличчя, хоча б на рівні найближчих людських стосунків. Традиційні моральні цінності існують завдяки старшому поколінню українців, які зберігають моральну пам'ять загальнолюдських цінностей. Чимало родин стурбовані моральним складом своїх дітей. Створити мораль не можна штучно і швидко. Це процес довготривалий і передбачає творчість усього суспільства. Відновлення морального «здоров'я» народу можливе через створення таких умов, як соціально-економічна стабілізація в країні, створення державного контролю за суспільною моральністю, відновлення фундаментальної етичної освіти та системи морального виховання.

Вісник

Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»

Серія: Політологія

Збірник наукових праць

Виходить щоквартально

Заснований у серпні 2009 р.

№ 2 (33) 2017

Харків
«Право»
2017

Рекомендовано до друку вченою радою Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол № 10 від 22.04.2017 р.)

Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Політологія / редкол.: А. П. Гетьман та ін. – Харків : Право, 2017. – № 2 (33). – 396 с.

Засновник — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Видавець — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

А. П. Гетьман – доктор юридичних наук, професор (голова редакційної колегії); **О. Г. Данильян** – доктор філософських наук, професор (заступник голови редакційної колегії); **М. П. Требін** – доктор філософських наук, професор (заступник голови редакційної колегії); **Є. М. Мануйлов** – доктор філософії, професор (відповідальний секретар); члени редколегії: **Е. А. Афонін** – доктор соціологічних наук, професор; **О. К. Бурова** – доктор філософських наук, професор; **Л. М. Герасіна** – доктор соціологічних наук, професор; **О. П. Дзьобань** – доктор філософських наук, професор; **Ю. Ю. Калиновський** – доктор філософських наук, професор; **Г. П. Клімова** – доктор філософських наук, професор; **В. В. Кривошеїн** – доктор політичних наук, професор; **Г. М. Куц** – доктор політичних наук, професор; **Ю. А. Калагін** – доктор соціологічних наук, професор; **Н. М. Лисиця** – доктор соціологічних наук, професор; **В. О. Лозовой** – доктор філософських наук, професор; **С. І. Максимов** – доктор юридичних наук, професор; **М. І. Панов** – доктор юридичних наук, професор; **О. В. Петришин** – доктор юридичних наук, професор; **В. Л. Погрібна** – доктор соціологічних наук, професор; **С. П. Погребняк** – доктор юридичних наук, професор; **І. О. Поліщук** – доктор політичних наук, професор; **О. І. Романюк** – доктор політичних наук, доцент; **С. Ю. Римаренко** – доктор політичних наук, професор; **О. В. Сердюк** – доктор юридичних наук, професор; **Л. Г. Сокурянська** – доктор соціологічних наук, професор; **В. Ф. Смолянюк** – доктор політичних наук, професор; **О. М. Юркевич** – доктор філософських наук, професор

Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Серія: Політологія затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 820

від 11.07.2016 р. як наукове фахове видання України з політичних наук.

Дата попереднього включення 10.02.2010 (зі змінами від 25.01.2013 № 54).

Відповідальний за випуск Є. М. Мануйлов

Адреса редакційної колегії: 61024, Харків, вул. Пушкінська, 77,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
тел. 704-11-35

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2017

© Оформлення. Видавництво «Право», 2017

ЗМІСТ

Політологія

<i>Владленова І. В.</i> КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ДОСВІД ПОЛЬЩІ: ФІЛОСОФСЬКО-ПОЛІТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ ПРОБЛЕМИ.....	7
<i>Герасіна Л. М.</i> МЕТОДОЛОГІЯ І ПРАКСЕОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ	16
<i>Данильян О. Г., Дзьобань О. П.</i> ГЛОБАЛІЗАЦІЯ КУЛЬТУРИ: ПРОТИРІЧЧЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	29
<i>Дзьобань О. П., Мануйлов Є. М.</i> ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ АСПЕКТИ І МЕРЕЖЕВІ ПРАКТИКИ	42
<i>Зінченко О. В.</i> ВСЕЛЕНСЬКЕ КАНОНІЧНЕ ПРАВО ПЕРШОГО ТисячОЛІТТЯ І ЦЕРКОВНЕ ПРАВО КИЇВСЬКОЇ РУСІ ХІ СТОЛІТТЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....	55
<i>Клімова Г. П.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ПРІОРИТЕТНА ДЕТЕРМІНАНТА СТАНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	65
<i>Козловець М. А.</i> ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА ЯК СУБ'ЄКТ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	74
<i>Куцепал С. В.</i> СПЕЦИФІКА ІДЕОЛОГІЇ В ПАРАДИГМІ ПОСТМОДЕРНУ	88
<i>Малиновський В. Я.</i> УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИЧНА РЕГІОНАЛІСТИКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ВИКЛИКІВ.....	95
<i>Полищук І. О.</i> ПОНЯТТЯ «НАЦІОНАЛЬНА МЕНТАЛЬНІСТЬ».....	105
<i>Романюк О. І.</i> ЩО ТАКЕ «ДЕФЕКТНІ ДЕМОКРАТІЇ» І ЯКИМИ ВОНИ БУВАЮТЬ	114
<i>Смолянук В. Ф., Слободян О. Ф.</i> ВОЄННА ПОЛІТИКА ПОСТРАДЯНСЬКИХ ДЕРЖАВ: АНТИНОМІЯ СУТНОСТІ	124
<i>Требін М. П.</i> АРМІЯ І СУСПІЛЬСТВО: ОСМИСЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ	138
<i>Кальницький Э. А.</i> ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНИЙ ВАКУУМ І КРИЗИС ІДЕНТИЧНОСТІ.....	163
<i>Коваленко І. І., Борисюк Р. Р.</i> ВИМІРИ-ЯВИЩА ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОГО ЖИТТЯ	172
<i>Сахань О. М.</i> ПРОБЛЕМА НЕПОТИЗМУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	189
<i>Лур'є В. К.</i> КОНЦЕПЦІЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ.....	210
<i>Майко Т. С.</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ В МІСТАХ	217

Окуньовська Ю. В. «ТРЕТІЙ СЕКТОР» ПОЛЬЩІ В ОФІЦІЙНИХ ДОКУМЕНТАХ ЄС.....	226
Полищук О. О. ЕВОЛЮЦІЯ ВИБОРЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕЛЕКТОРАЛЬНИХ КАМПАНІЯХ УКРАЇНИ	234

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

ВСТУПНЕ СЛОВО (<i>А. П. Гетьман</i>).....	246
Березинський В. П. МЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЛІТИЧНОЇ САМООРГАНІЗАЦІЇ.....	248
Бліхар В. С. НАПРЯМ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ СОЦІАЛЬНОГО ВЧЕННЯ ЦЕРКВИ.....	251
Gerasina L. M., Drongal' A. N. MARGINALITY AND PROBLEMS MENTALITY: ESSENCE AND WAYS OF OVERCOMING	255
Гулай В. В. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ТА АКТУАЛЬНІ ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОЇ АМБІВАЛЕНТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ГАЛИЧИНИ)	258
Калиновський Ю. Ю., Жданенко С. Б. КОРЕЛЯТИВНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У ВІТЧИЗНЯНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: МЕНТАЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ.....	262
Кириленко О. Н., Чубатенко А. Н. СОЦИОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОЦЕССОВ ГЛОБАЛИЗАЦИИ ПОЛИТИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ КАК ОСНОВЫ ТРАНСФОРМАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОЙ МЕНТАЛЬНОСТИ.....	266
Кіндратець О. М. ВИЯВЛЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ МЕНТАЛІТЕТУ НАРОДУ В УМОВАХ ЗАГРОЗИ ЙОГО БЕЗПЕЦІ.....	268
Клімова Г. П. ПРАВОВА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЯДРО ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ.....	270
Козловець М. А. ПРОЦЕСИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ VERSUS МЕНТАЛЬНІСТЬ УКРАЇНЦІВ.....	273
Кривошеїн В. В. МЕНТАЛЬНІ РИЗИКИ В СТРУКТУРІ ПРОСТОРУ ВЛАДИ	278
Кузь О. М. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ.....	282
Куц Г. М. АРХЕТИП СЕРЦЯ В ПОЛІТИКО-МЕНТАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ	286
Мануйлов Є. М. УКРАЇНСЬКА ПРАВОВА МЕНТАЛЬНІСТЬ.....	290
Погрібна В. Л. ПРОБЛЕМИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» ТА МЕНТАЛЬНОСТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ.....	294
Полищук І. О. ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИКО-ПРАВОВА МЕНТАЛЬНІСТЬ».....	296

<i>Требін М. П.</i> ПРАВОВА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЄВРОПЕЙЦІВ	298
<i>Харченко Л. В.</i> ПРОБЛЕМИ МІЖЕЛІТНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ В УМОВАХ МЕНТАЛЬНОГО ПЛЮРАЛІЗМУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	305
<i>Андрушко Л. М.</i> ДЕРЖАВНА МИТНА ЕКСПЕРТИЗА ІКОНОСТАСУ ЯК КУЛЬТУРНОЇ ЦІННОСТІ.....	309
<i>Вінникова Н. А.</i> ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ РЕФЕРЕНДНОЇ ДЕМОКРАТІЇ (ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД).....	313
<i>Воднік В. Д.</i> МЕНТАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	317
<i>Гайворонюк Н. В.</i> ПРАВО НА ІДЕНТИЧНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СОЦІУМУ	320
<i>Голованов Б. Д., Фролова О. В.</i> МЕНТАЛЬНОСТЬ И ИДЕОЛОГИЯ: ПОИСКИ КОРРЕЛЯЦИИ	323
<i>Жеребятнікова І. В.</i> УПРАВЛІННЯ ПОЛІТИЧНИМИ КОНФЛІКТАМИ У ТРАНЗИТНИХ СУСПІЛЬСТВАХ	327
<i>Ковальська-Павелко І. М.</i> ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК МЕНТАЛЬНИЙ ПРОСТІР	331
<i>Лесняк В. Ю.</i> ПОЛІТИЧНА МЕНТАЛЬНІСТЬ ПЕРЕХІДНОГО СУСПІЛЬСТВА У КОНТЕКСТІ ПЕРСПЕКТИВ ЙОГО ДЕМОКРАТИЧНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ.....	335
<i>Олексюк М. М.</i> ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ КОНЦЕПЦІЇ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ МЕНТАЛЬНИХ ОСНОВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ (ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ПОКАРАННЯ)	339
<i>Орлов С. Ф.</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	341
<i>Підкуркова І. В.</i> ДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОВОГО МЕНТАЛІТЕТУ ТА ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ	345
<i>Потоцкая Ю. И.</i> СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНЫЕ АСПЕКТЫ ДЕМОКРАТИИ	347
<i>Поцюрко О. Ю.</i> МОВА ЯК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЧИННИК ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ІДЕНТИФІКАТОР В РОЗУМІННІ В. ВИННИЧЕНКА	351
<i>Приймак Б. І.</i> КОНЦЕПЦІЯ ВИКЛИКІВ ЕЛІТАМ	354
<i>Сахань О. М.</i> МЕНТАЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СОЦІУМУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СУСПІЛЬСТВІ	358
<i>Сіромська Г. М.</i> ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ У ТРАКТУВАННІ ДМИТРА ЧИЖЕВСЬКОГО.....	361
<i>Стасевська О. А.</i> НОВІТНІЙ МЕНТАЛЬНИЙ ПРОСТІР УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	363
<i>Трофименко В. А.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ НА ШЛЯХУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	367

Ценко М. Б. МОРАЛЬНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	370
Яцюк М. В. ТРАНСФОРМАЦІЇ ПОЛІТИЧНОГО МЕНТАЛІТЕТУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ВЕРХІВКИ У ДОБУ БОРОТЬБИ ЗА ВЛАДУ МІЖ ГЕТЬМАНАТОМ І ДИРЕКТОРІСІЮ 1918 р.....	373
Ячний А. М. МАНІПУЛЯТИВНЕ СПРЯМУВАННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙ МЕНТАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	377
Ярунів М. І. ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЮРИСТА В УМОВАХ ПОБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	381
Кузьменко А. О. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ ТА ЇЇ ВІДМІННІСТЬ ВІД МЕНТАЛІТЕТУ ІНШИХ КРАЇН	384
Лур'є В. К. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	386
НАШІ АВТОРИ	390
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК.....	392
ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ.....	393

Підписано до друку з оригінал-макета 26.06.2017.
Формат 70×100¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 31,93. Обл.-вид. арк. 25,3. Вид. № 1689.
Тираж 100 прим.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 80а
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.

Друкарня ФОП Леонов
Тел. (057) 717-28-80